

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

KEN nr 9257 af 15/08/1994 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse P-12-94 om personligt tillæg - supplerende plejeudgifter - plejetillæg - bistand og pleje - sondemad

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: J.nr.: 21241-92

Ankestyrelsens principafgørelse P-12-94 om personligt tillæg - supplerende plejeudgifter - plejetillæg - bistand og pleje - sondemad

Resume:

En totalt plejekrævende uhelbredeligt syg yngre pensionist, der foruden plejetillæg modtog omfattende hjælp til bistand og pleje i hjemmet, ansøgte om personligt tillæg til dækning af ekstra udgifter til privatansatte hjælpere samt merudgifter til sondemad.

Ankestyrelsen fandt, at hverken reglerne om plejetillæg i pensionsloven eller reglerne i bistsandsloven om praktisk bistand i hjemmet udtømmende gjorde op med mulighederne for at yde hjælp til bistand og pleje i hjemmet.

Det var Ankestyrelsens opfattelse, at der i ekstraordinære tilfælde kunne være tale om et så omfattende behov for egentlig pleje, at det ikke kunne udelukkes, at der kunne være behov for at yde personligt tillæg til dækning af udgifter til pleje som supplement til plejetillæg og praktisk bistand i hjemmet.

Ankestyrelsen fandt ikke, at pensionisten ud fra hendes samlede indkomstforhold kunne betragtes som særligt vanskeligt stillet i forhold til merudgiften til sondemad.

Love:

Lov om social pension - lovbekendtgørelse nr. 411 af 26. maj 1992 - § 17, stk. 1

Lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. - lovbekendtgørelse nr. 485 af 29. maj 2007 - § 17, stk. 2

Vejledninger:

Socialstyrelsens vejledning nr. 6 af 29. oktober 1990 om social pension - pkt. 186-191

Sagsfremstilling:

Sagen vedrørte en yngre kvinde, der led af en uhelbredelig, arvelig sygdom, som medførte tiltagende svækkelse fysisk og psykisk. Kvinden, som var 27 år gammel, var totalt afhængig af andre personers hjælp i enhver henseende og måtte sondemades. Kvinden boede hos sine forældre, der ydede en stor indsats ved plejen af hende.

Hun modtog højeste førtidspension og plejetillæg.

Kvindens hjemkommune havde bevilget omfattende hjemmepleje til afhjælpning af pleje- og pasningsbehovet. Fra juli 1989 havde kvindens forældre overtaget administrationsopgaven, idet de selv ansatte og aflønnede den fornødne hjælp efter bistsandslovens § 56.

Kommunen havde desuden ydet tilskud efter bistsandslovens § 59 til særlig indretning af forældrenes bolig. I juni 1991 traf hjemkommunen afgørelse om bevilling af et timetal til plejedækning på 3.301 årligt med adgang til aflastningsophold i 6 uger årligt på et nærliggende plejehjem. Hjælpen, der svarede til ca. 10 1/4 time daglig, blev bevilget efter bistsandslovens § 56.

Det fremgik af sagen, at kvinden på et tidligere tidspunkt havde modtaget hjælp svarende til ca. 3.700 timer årligt.

Den 24. juli 1991 anmodede Center for små Handicapgrupper på kvindens vegne kommunen om at bevilge en forøgelse af timetallet svarende til 299 timer årligt som personligt tillæg. Centeret henviste i den forbindelse til pkt. 190 i vejledning om social pension, hvorefter der kan bevilges personligt tillæg til nødvendig bistand eller pleje udover den, der kan afhjælpes gennem den kommunale hjemmepleje.

Centeret begrundede blandt andet anmodningen med, at kvindens forældre havde måttet betale supplerende privat hjælp, samt at forældrene på grund af helbredsmæssige problemer ikke tålte yderligere belastning. Det blev anført, at der specielt var behov for hjælp i den uge hver måned, hvor kvindens moder arbejdede på fuld tid.

Centeret anførte, at der ikke var mulighed for, at udgiften til ekstrahjælp kunne afholdes af kvindens pension, idet der var samlede udgifter svarende til 8.850 kr. i form af udgifter til blandt andet bolig og vask, mens den disponible nettoindtægt efter fradrag for skat, afdrag på bil og plejetillæg udgjorde 7.194 kr. månedlig.

Centeret anbefalede ligeledes, at der blev givet personligt tillæg til dækning af merudgift ved sondemad med 1.230 kr. månedlig.

Den 19. september 1991 afslog det sociale udvalg i hjemkommunen at bevilge yderligere timer til pasning af kvinden, og kommunen afslog samtidig at yde dækning af merudgifter til kost som personligt tillæg med den begrundelse, at de økonomiske forhold ikke kunne anses for at være særligt vanskelige.

Kommunen anførte, at eneste alternativ til den foreslåede plejedækning efter kommunens opfattelse var fuldtidsophold på plejehjem.

Ved brev af 9. december 1991 anbefalede Centeret, at bevillingen til plejedækning blev forøget med 399 timer svarende til 3.700 timer årligt. Centeret betonedede, at overflytning til plejehjem syntes helt i strid med de intentioner om at give kvinden en menneskeværdig tilværelse i eget hjem, som både forældrene og kommunen indtil da havde arbejdet ud fra.

Centeret vedlagde samtidig en beregning, hvoraf fremgik, at udgiften til Nutrison sondemad var mellem 1.416 og 1.941 kr. dyrere pr. måned end normal kost.

Den 28. august 1992 afviste ankenævnet at behandle en klage om afslag på personligt tillæg til dækning af udgifter til privatansatte hjælpere. Ankenævnet henviste til, at kommunen tidligere havde behandlet kvindens ansøgning om hjælp til pleje efter reglerne om hjemmehjælp i bistandsloven.

Da kommunens afgørelse om omfanget af hjemmehjælp ikke kunne indbringes for anden administrativ myndighed, fandt nævnet ikke at have kompetence til at pålægge kommunen at bevilge personligt tillæg til dækning af udgifter til hjælp, som kvindens forældre selv ansatte ud over den af kommunen givne bevilling. Ankenævnet bemærkede, at pkt. 190 i vejledning om social pension, som der var henvist til i skrivelser fra Center for små Handicapgrupper, alene vedrørte personer over 67 år, som ikke modtog bistands- eller plejetillæg.

Ankenævnet stadfæstede samtidig kommunens afgørelse om afslag på personligt tillæg til merudgifter til sondemad.

Nævnet lagde herved vægt på størrelsen af de samlede nettoindtægter og dokumenterede udgifter. Nævnet fandt det således - under henvisning til de boligændringer, hvortil der var ydet hjælp efter bistandslovens § 59 - ikke godtgjort, at kvindens rimelige andel af boligudgifterne kunne sættes til 4.500 kr. pr. måned.

Ankenævnet hjemviste forældrenes ansøgning om tilskud til bleer og andre plejeartikler til fornyet behandling i kommunen efter bistands lovens § 58.

Det blev under sagens behandling i Ankestyrelsen oplyst, at hjemkommunen efterfølgende dækkede forældrenes udgifter til bleer og inkontinenshjælpemidler efter den nævnte bestemmelse.

Forældrene anførte i deres anke, at det var af afgørende betydning for dem at få klarlagt, om der i datterens situation ikke var mulighed for at søge støtte til pleje og pasning udover den hjælp, der blev ydet efter hjemmehjælpsbestemmelserne.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, om pensionister under 67 år generelt er undtaget fra at få personligt tillæg til pleje, hvis de samtidig modtager bistands- eller plejetillæg.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at ankenævnet ikke havde været berettiget til at afvise at tage stilling til forældrenes ansøgning om personligt tillæg til dækning af udgifter til privatansatte hjælpere til pleje af kvinden, selv om kommunen ydede hende personlig bistand efter reglerne i bistandslovens § 56 om praktisk bistand i hjemmet.

Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at udgifter til personlig bistand og pleje falder inden for de formål, hvortil der kan ydes personligt tillæg efter lov om social pension § 17.

Ankestyrelsen lagde desuden vægt på, at hverken reglerne om bistands og plejetillæg i pensionslovens § 16 eller reglerne i bistandslovens § 56 om praktisk bistand i hjemmet var udtømmende, for så vidt angik mulighederne for at yde hjælp til bistand og pleje.

Det var Ankestyrelsens opfattelse, at der i ekstraordinære tilfælde kunne være tale om et sådant omfattende behov for egentlig pleje, som ikke kunne afhjælpes inden for rammerne af disse regler.

I sådanne ekstraordinære tilfælde kunne det derfor ikke udelukkes, at der kunne være behov for at yde personligt tillæg til dækning af udgifter til pleje som supplement til plejetillæg og praktisk bistand i hjemmet.

Ankestyrelsen ændrede således ankenævnets afgørelse for så vidt angik personligt tillæg til dækning af udgifter til pleje og hjemviste sagen til nævnet til afgørelse af, om der herefter kunne ydes supplerende personligt tillæg til dækning af de ansøgte udgifter til privatansatte hjælpere. Ankestyrelsen fandt ikke, at kvinden ud fra hendes samlede indkomstforhold kunne betragtes som særlig vanskeligt stillet i relation til den ansøgte udgift til sondemad.

Ankestyrelsen tiltrådte således ankenævnets afslag på personligt tillæg til sondemad.